ANUL II Februarie-Martie 1925 No. 2-3

MONITORUL
Uniunei Orașelor din România

Organ Oficial al Asociației Comunelor Urbane

Apare lunar sub conducerea Biuroului Central al Uniunei Orașelor

ABONAMENTUL	REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA	ABONAMENTUL
Pe an ; 240 Lei	la Secretariatul General al Primăriei Capitalei, Str. Sf. Vineri — — București — —	Pe an: 240 Lei

SUMARUL:

1) Congresul și expoziția Uniunei Orașelor din România. (Circulara No. 3).
2) Invitația la Expoziția Orașelor din România pentru diverse persoane de specialitate.
3) Apel pentru participare la Expoziție (cu formulare de înscriere și planurile Expoziției).
4) Planurile topografice și cadastrale în urbanism.
5) Observațiuni asupra anteproectului de cale ferate dealungul Dâmboviței.
6) Recenzie asupra Calendarului Comunal german.

~~D-sale~~

~~D-lui Primar al Orașului~~

Academia Română

Loco

www.dacoromanica.ro

Congresul și Expoziția Uniunei Orașelor din România (U.O.R.)

IN BUCUREȘTI, SEPTEMBRIE 1925

Circulara No. 3

Domnule Primar,

17. Avem onoare a vă înainta alaturat, ca continuare la circulara No. 2 publicată în *Monitorul Uniunei* din 15 Ianuarie 1925, formularul de înscriere ca membru participant la Congresul și Expoziția Uniunei Orașelor din România, ce se va ține în București în Septembrie 1925. Vă rugăm cu insistență a complecta acest formular și a-l restitui până la data de 15 Aprilie 1925 cel mai târziu, pentru a se putea proceda la cuvenitele amenajări ale pavilioanelor din Expoziție.

18. Cu această ocazie, avem plăcerea a vă încunoștiința că întrunindu-se *Comitetul de Organizare al Expoziției* în București în ziua de 6 Martie 1925, acesta a hotărît ca și D-v. să faceți parte din Comitetul de Organizare, *ca reprezentant al Comitetului Local al orașului* D-v., comitet local ce veți înființa *desigur de îndată* pentru adunarea materialului necesar, astfel ca orașul D-v. să fie cât mai demn expus.

In conformitate cu punctul 2 din circulara No. 2 vă rugăm a ne comunica, asemenea până la 15 Aprilie 1925, numele și calitatea membrilor Comitetului Local ce ați înființat, precum și activitatea desfășurată de comitet până la acea dată, pentru a putea la rându-ne ține la curent Comitetul Central de Organizare, de mersul lucrărilor și pentru a forma tabloul general al membrilor.

19. Alaturăm și *Apelul Uniunei* în vederea ținerei Expoziției, rugându-vă a-l răspândi și susține catre organizațiile și inițiativele locale.

20. In ședința dela 6 Martie 1925 a Comitetului de Organizare s'a hotărît în principiu modul de formațiune a *Comitetului de Patronaj*, a *Comitetului Centralei de Execuțiune* (din care faceți și D-v. parte) precum și a *Comitetului de Direcțiune.*

Vom comunica la timp formațiunea Comitetului de Patronaj, adică, după ce persoanele indicate vor accepta formal misiunea ce Uniunea Orașelor le solicită.

Comitetul de Organizare s'a format din: a) Președintele Uniunei Orașelor din România, Secretarul General și Secretarii de Secție ai Uniunei; b) Primarii Orașelor participante la Expoziție și Comitetele locale înființate conform No. 2. din această circulară; c) Membrii Comisiunei Interimare a Capitalei; d) Directorii diferitelor servicii ale orașului București, participante la Expoziție; e) Șefii instituțiunilor participante la Expoziție; f) Un delegat al Sindicatului Ziariștilor; g) Diverse persoane cooptate de Comitet.

Comitetul de Direcțiune s'a format din: 1. Președintele Uniunei Orașelor *Dr. I. Costinescu:* 2. Un delegat vice-președinte al Comisiunei Interimare a Capitalei, *D-l D. Niculescu-Rietz;* 3. Secretarul General al Uniunei *d-l I. Roban;* 4. Secretarul Administrativ al Uniunei *d-l Dr. E. Dandea,* primar al orașului Tg. Mureș; 5. Secretarul Technic al Uniunei *d-l Ing. C. Sfințescu.*

21. Expoziția se va deschide la București, Parcul Carol I, odată cu Congresul Uniunei Orașelor din România, adică la *12 Septembrie 1925*, și va rămâne deschisă până la finele lunei Septembrie. Congresul se va ține însă numai în zilele de 12—15 Septembrie, aceasta în vedere că la 28 Septembrie 1925 se va deschide la Paris Congresul Internațional al Orașelor și astfel membrii doritori a lua parte la acest congres să aibă putința de a ajunge la timp.

In curând vă vom înainta și detaliile referitoare la Congresul dela Paris.

22. Dist ibuția probabilă a pavilioanelor din Expoziție, va fi cea indicată în *schița anexată formularului de înscriere* la participație, în care formular se arata și suprafața aproximativă ce se poate pune la dispoziția Primăriei Orașului D-v. Se va ține seama că *activităților edilitare particulare* (industrie, întreprindere, acțiune de folos public) se pune la dispoziție loc în alte pavilioane, pe specialități, cum se indică în legenda schiței sus menționată.

23. Pentru întreprinderile economice deci lucrările particulare, în legătură cu edilitatea orașelor, spațiul pus la dispoziție va fi cu plată, după situația locului cerut și după un tarif ce probabil va fi cuprins între 200—500 lei pe m. p. în raport și cu acoperirea cheltuelilor ocazionate de aceasta expoziție.

24. Pentru acoperirea cheltuelilor de amenajare a expoziției, și mai ales pentru aducerea în bună stare a pavilioanelor, etc. orașele participante desigur că nu vor pregeta a aduce aportul lor înscriindu-se cu sumele ce D-v. veți binevoi a hotărî, și *expedia cât mai urgent* pe numele d-lui *Secretar General al Uniunei* cum s'a indicat la punctul 16 al circulărei No. 2 mai sus menționată, pentru a se putea începe cât mai curând lucrările de amenajare.

Comitetul de organizare, după calculele făcute, a găsit că ar fi de dorit, spre a se asigura o acoperire a cheltuelilor de organizare — contând și pe alte subvenții din București ca contribuția orașelor să fie făcută după o scară în raport cu populația și bugetele orașelor.

Scara ar fi următoarea:

www.dacoromanica.ro

Oraşele cu populaţie		contribue cu
până la	10.000 loc	25.000 lei
iar între		
10.001 şi	35.000 „	50.000 „
35.001 şi	50.000 „	80.000 „
50.001 şi	95.000 „	100.000 „
95.001 şi	150.000 „	150.000 „
150.001 şi	350.000 „	200.000 „
cu peste	350.000 „	300.000 „

Oraşul Bucureşti s'a înscris cu suma de un milion (1.000.000) lei. Oraşul D-v. a anunţat că are numărul de locuitori indicat în Monitorul Uniunei Oraşelor din 15 Noembrie 1923.

Bizuindu-ne pe un concurs cât mai larg şi precis al Domniei Voastre vă rugăm, Domnule Primar, a primi asigurarea consideraţiunei noastre.

Preşedintele Uniunei Oraşelor din România
Primar al Capitalei,
Dr. I. Costinescu

Secretar General al Uniunei
şi Primăriei Capitalei
I. Roban

MODEL B.

EXPOZIŢIA ORAŞELOR DIN ROMÂNIA
BUCUREŞTI — SEPTEMBRIE 1925

„Uniunea oraşelor din România" a hotărât cu ocazia congresului ce va ţine în Septembrie 1925, în Bucureşti, să organizeze şi *„o expoziţie a oraşelor"* în care să se arate cât mai documentat starea actuală a oraşelor, producţia lor, rolul lor şi tendinţele lor în viitor, în scop de a promova cât mai puternic ideile civice de bună gospodărie a oraşelor ţărei noastre pe terenul moral, intelectual şi cu deosebire economic.

Cunoscută fiind activitatea D-v. în acest cadru, facem apel la concursul D-voastră rugându-vă a participa efectiv la expoziţia anunţată.

Alăturăm un formular de înscriere, pe care vă rugăm al complecta şi a ni-l restitui cel mai târziu până la 15 Aprilie 1925, pentru a lua din timp măsurile necesare.

Ori ce informaţiuni de care aveţi nevoe în legătură cu expoziţia, le puteţi lua dela d-l. Secretar General al Uniunei Oraşelor, *dl. I. Roban* sau dela *d-l. Ing. C. Sfinţescu*, ambii la Primăria Capitalei.

Mulţumindu-vă anticipat pentru preţiosul D-v. concurs, vă rugăm să primiţi asigurarea celei mai distinse consideraţiuni a noastre.

PREŞEDINTELE UNIUNEI ORAŞELOR DIN ROMANIA
şi Primar al Capitalei
Dr. I. COSTINESCU

SECRETAR GENERAL
al Uniunei şi Primăriei
Capitalei
I. ROBAN

MODEL A.

EXPOZIŢIA UNIUNEI ORAŞELOR DIN ROMANIA
Bucureşti, Septembrie 1925

APEL

In anul 1922 a luat fiinţă în oraşul Cluj, *Uniunea Oraşelor* din România, având ca scop să promoveze buna gospodărie a oraşelor din ţara noastră pentru ridicarea economică, intelectuală şi morală a populaţiunei lor prin o acţiune comună de sfat şi fapte. Asemenea Unioni au luat naştere după războiu în mai toate ţările civilizate şi au fundat şi o *Uniune Internaţională a Oraşelor* cu sediul la Bruxelles, la care este afiliată şi Uniunea Oraşelor din România.

După congresele folositoare ţinute de Uniune la Cluj, Timişoara şi Cernăuţi, s'a hotărât pentru a se face o dovadă publică, controlabilă a stărei actuale a gospodăriilor oraşelor, a se ţine cu ocazia congresului din Septembrie 1925 din Bucureşti şi o expoziţie a oraşelor cât mai complectă şi mai vie.

Scopul urmărit este pe de o parte a întări şi strânge legătura economică şi culturală între oraşele României, în vederea pururei cimentări a unităţei naţionale, iar pe de alta de a forma şi ocultivare practică a simţimintelor civice edilitare ale populaţiunei şi a-i face să cunoască atât munca care trebuie depusă de Stat, cât şi acţiunea industriei şi comerţului prin asociaţiuni şi persoane particulare pentru ridicarea nivelului oraşelor noastre.

Expoziţia va avea loc în pavilioane special amenajate în Parcul Carol I din Bucureşti şi va cuprinde o parte rezervată exclusiv administraţiilor oraşelor separate şi altă parte rezervată industriilor cu caracter edilitar şi iniţiativelor de interes general orăşenesc desvoltate în toate oraşele ţărei şi aranjate în expoziţie pe specialităţi.

Nimic nu se va exclude din expoziţie, care va servi la educaţia publicului asupra modului de contribuţie la progresul intelectual, moral sau economic al oraşului, aşa că facem un călduros apel la toate energiile şi priceperea cetăţenilor oraşelor noastre pentru a contribui cu fapta la această folositoare iniţiativă.

Domnii primari ai oraşelor sunt preşedinţii comitetelor locale de organizaţie şi membrii în comitetul general de organizaţie al expoziţiei şi deci rugăm ca toate instituţiunile, intreprinderile sau persoanele dornice de a participa la expoziţie, să se adreseze Primăriilor locale care vor forma comitetele locale şi vor da toate informaţiile necesare.

Se pot face şi înscrieri directe la comitetul de direcţiune al expoziţiei Uniunei Oraşelor din România, sediul Primăria Capitalei, unde se pot lua ori ce informaţiuni în legătură cu expoziţia.

PREŞEDINTELE UNIUNEI ORAŞELOR DIN ROMANIA
Primar al Capitalei,
Dr. I. COSTINESCU

SECRETAR GENERAL
al Uniunei şi Primăriei
Capitalei
I. Roban

www.dacoromanica.ro

U. O. R.

„UNIUNEA ORAȘELOR DIN ROMANIA"

EXPOZIȚIA ORAȘELOR

MODEL C.

COMITETUL DE DIRECȚIUNE

Președintele Uniunei: **Dr. I. COSTINESCU**
Președintele Com. Inter. a Capitalei

Membrii Delegați: **Dr. E. DANDEA**
Primar al orașului Târgu-Mureș
Secretar Administrativ al U. O. R.

D. NICULESCU-RIETZ
Vice-Preș. al Comis. Inter. a Capitalei

I. ROBAN
Secretar General al Primăriei Capitalei
și Secretar General al U. O. R.

Profesor Inginer șef **CINCINAT I. SFINȚESCU**
Director Gen. Technic al Primăriei Capitalei
Secretarul Technic al U. O. R.

NU SE VA COMPLECTA DE EXPOZANT

No .....

Ultimul termen al sosirei obiectelor la .....

București-Expoziție .....

Sosite la .....

Reexpediate la .....

CERERI DE PARTICIPARE [1])

LA

EXPOZIȚIA ORAȘELOR DIN ROMANIA

BUCUREȘTI 12 SEPTEMBRIE, 1925

Numele Expozantului (Oraș, Asociație, Societate, Intreprindere, Persoană, etc. .....

.....

Titlul și Profesiunea .....

Numele și titlurile reprezentantului (pentru Comune, Societăți etc.) .....

.....

Adresa poștală .....

Adresa telegrafica ..... Telefon .....

..... Avem nevoe de ..... în zilele ..... pentru ..... persoane (..... Domni .....

și ..... Doamne) cari vor sosi în București în ziua de ..... ora .....

..... și înscrise cu o subvenție de [2]) ..... Lei pentru acoperirea

cheltuelilor Expoziției — s'a expediat cu ..... în ziua de .....

..... Taxa participarei [3]) de Lei ..... s'a expediat cu ..... în ziua de .....

.....

1) Acest buletin de înscriere se va complecta cu îngrijire, semna în trei exemplare și expedia pe adresa D-lui **I. ROBAN**, *Secretarul General al Uniunei Orașelor*, București, Str. Sf. Vineri (la Primăria Capitalei), cât mai curând, însă, să nu fie prezent la Uniune mai târziu ca 1 IULIE 1925 .....

2) Cuantumul subvenției orașelor se arată la PUNCTUL 24 din Circulara No. 3 a Uniunei Orașelor, expediate separat; se scutește Primăriile de alte taxe de participare. — Pentru Societăți, Asociații, Particulari etc., subvenția este lăsată la apreciere .....

3) Taxele de participare sunt fixate pe pagina 4 din această cerere și nu pot fi mai mici ca 1000 Lei în total, chiar dacă suprafața cerută este mai mică ca 1 m. p. .....

www.dacoromanica.ro

EXPOZIȚIA ORAȘELOR, DIN BUCUREȘTI, SEPTEMBRIE 1925

EXPOZANTUL ..... No, ...

OBIECTELE [1]			NOTIȚE DESTINATE PENTRU CATALOGUL EXPOZIȚIEI	PIESE ATASATE PENTRU CATALOG		SUPRAFAȚA NECESARĂ					ASIGURAREA CERUTĂ		OBSERVAȚIUNI
						Pe planșeu [2]			Pe zid [3]				
No. curent	No. pieselor asemenea	Dacă este descriere, fotografie, model etc.	Se va descrie pe scurt obiectul expus, de exemplu: Planul general al orașului x Anul ..... etc..... (în caz că spațiul e insuficient se va scrie pe foaie separată de acelaș tip și lipită aici.	Numărul clișeelor	Numărul fotografiilor	Lungime	Lățime	Înălțime	LĂȚIME	Înălțime	Pentru riscurile următoare ..... și cu polița de asigurare ..... No. ..... a societății	Valoarea în lei a asigurării	Se va menționa aici obiectele cari vor trebui restituite după expoziție și alte comentarii.
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													
13													
14													
15													
16													
17													
18													

SUPRAFEȚELE TOTALE DE REZERVAT (Conform acestui formular) { Pe planșeu ..... m. p. ..... / Pe ziduri ..... m. p. .....

SUPRAFAȚA PUSĂ LA DISPOZIȚIE DE COMITETUL DE DIRECȚIE AL PAVILIONULUI ..... { Pe planșeu ..... m. p. / Pe ziduri ..... m. p.

1) Vezi punctele 4, 5 și 6 din circulara No. 2 a uniunei orașelor; 2) vezi dimensiunele cabinelor de pe pag. 4 a acestui formular; 3) vezi dimensiunile piese'or, punctul 7 și 8 din circulara No. 2 a uniunei orașelor; 4) vezi punctul 13 din circulara No. 2 a uniunei orașelor.....

5) Dacă obiectele expuse de un particular (întreprindere, societate etc., fac parte din mai multe grupe, se vor expune separat în grupele respective. — Numai când expozantul își clădește pavilion separat poate expune la un loc obiecte din diverse grupe .....

www.dacoromanica.ro

CÂTEVA CUVINTE DESCRIPTIVE DESTINATE A FI INSERATE IN CATALOG[1]) CA RECLAMĂ ŞI CARI VOR TREBUI SĂ PRECEDEZE IMEDIAT NUMELE ARTICOLELOR ARĂTATE IN TABLOUL PRECEDENT.

1) Preţurile reclamelor şi cataloagelor se fixeaxă la 1000 lei pagina de 10×18 c.m., 600 lei ½ pagină, iar mai mici minimum 500 lei. — CLIŞEELE se vor furniza de expozanţi

FĂCÂND ACEASTĂ CERERE DE PARTICIPARE NE ANGAJĂM / MĂ ANGAJEZ A NE / MĂ CONFORMA LA TOATE PUNCTELE DIN REGULAMENTELE EXPOZIŢIEI, ATÂT CELE EXISTENTE CÂT ŞI CELE VIITOARE

ORAŞUL DATA 1925 (Semnătura participantului sau delegatului)

GRUPĂRILE DIN BUCUREŞTI

I. ADMINISTRAŢIILE COMUNALE

GRUPA A.	Statistica, starea civilă a oraşului
GRUPA B	SERVICIILE TECHNICE: Sistematizare, planul oraşului, arhitetura, căile de comunicaţii, canalizările, apelor, iluminatul, etc.
GRUPA C.	SALUBRITATEA ORAŞULUI: Gunoaele, crématorii, ateliere de vehicule, economate de materiale.
GRUPA D.	SERVICIUL SANITAR: Poliţia sanitară şi industrială, dispensarii, spitale, combaterea epidemiilor, laboratorii, asistenţa lehuzelor, legenda locuinţelor insalubre, cimitire şi crematorii umane, higiena alimentelor.
GRUPA E.	APROVIZIONAREA ORAŞULUI: Abatorii, moşii, depozite de lemne, târguri, strade, pieţe, burse, ş. a., instituţii comunale.
GRUPA F.	ASISTENŢA, CULTUL, INSTRUCŢIA PUBLICĂ ŞI EDUCAŢIA FIZICĂ: Azile, sanatorii, biurouri de plasare, biserici, diverse culturi, şcolile froebeliane, primare, secundare, meserii etc., teatre, muzee. biblioteci, terenuri de sport.
GRUPA G.	CONTENCIOSUL COM.: Contravenţii, regulamente, legiuiri, etc.
GRUPA H.	ADMINISTRAŢIA FINANCIARĂ A ORAŞULUI: Venituri, cheltueli, împrumuturi, impozite, bugete, veniturile oraşului taxe, percepţii.
GRUPA I.	INTREPRINDERI COMERCIALE: Case de economii, case de credit şi pensii etc., locuinţe, eftine, tramvae, cinematografe, uzini de apă şi electricitate, lăptării, cărămidării, pompieri etc,
GRUPA J.	ACŢIUNEA STATULUI PENTRU COMUNE Acţiuni financiare, sanitare, locuinţe, căi de comunicaţii, transporturi, poştă

I. PARTICIPAŢIILE PARTICULARE

GRUPA I	CONSTRUIREA ŞI AMENAJAREA ORAŞELOR: Parcelări, planuri, hărţi, fotografia aeriană, instrumente topografice, architectura peisagistă, planuri şi colecţii istorice, intreprinderi de monumente şi pieţe, problema locuinţei şi societăţi de construcţii, etc.
GRUPA II	CONSTRUCŢII ARCHITECTONICE: Clădiri publice şi particularei primării, muzee, şcoli, biserici, hale, băi, abatorii, locuinţe, etc. materiale diverse de construcţii, mobilier, artă decorativă, etc.
GRUPA III	CĂILE DE COMUNICAŢII ŞI TRANSPORTURI: Execuţia străzilor şi pavajelor, accesorii de de pe străzi, poduri societăţi de diverse pavaje, transporturi de vehicule pe uscat, idem pentru apă sau aer.
GRUPA IV	CANALIZĂRI, ALIMENTAREA CU APĂ, ILUMINAT: sisteme, materiale, fabricate, curăţirea apelor din canale; filtrarea apei de băut, gaz, electricitete, petrol, etc., instalaţii sanitare, pentru canal, apă, lumină, băl, încălzit şi ventilat .
GRUPA V	INSTALAŢII PENTRU CURAŢIREA STRĂZILOR: Distrugerea gunoaelor, lupta contra prafului, contra incendiului, asigurări, (societăţi).
GRUPA VI	TECHNICA SANITARĂ: Desinfecţie, spitale, sanatorii, clinici, puericultura, asistenţa, săli de operaţii, bactereologie, lupta contra tuberculozei, salvare, lupta contra alcoolismului, higiena industrială, înmormântări, lupta contra vietăţilor vătămătoare, etc.
GRUPA VII	INDUSTRIA ALIMENTARĂ: Pâinea, (mori, depozite, brutării, abatorii, frigorifere, pescării, ape naturale, conserve alimentare, etc.
GRUPA VIII	EDUCAŢIA: Cultul, instrucţia publică, librării, arte grafice, şcoli particulare, cele 5 arte, educaţia fizică, îmbrăcăminte şi corpul, sporturile etc.
GRUPA IX	PRESA: Ziare vechi şi noi, reviste, publicaţii, sindicatul ziariştilor, anunţuri de presă. Uniunea internaţională a oraşelor şi div. informaţii.
GRUPA X	GRUPA COMERCIALĂ: Institut de credit şi comerţ, bănci, burse, bazare, târguri s. a.

www.dacoromanica.ro

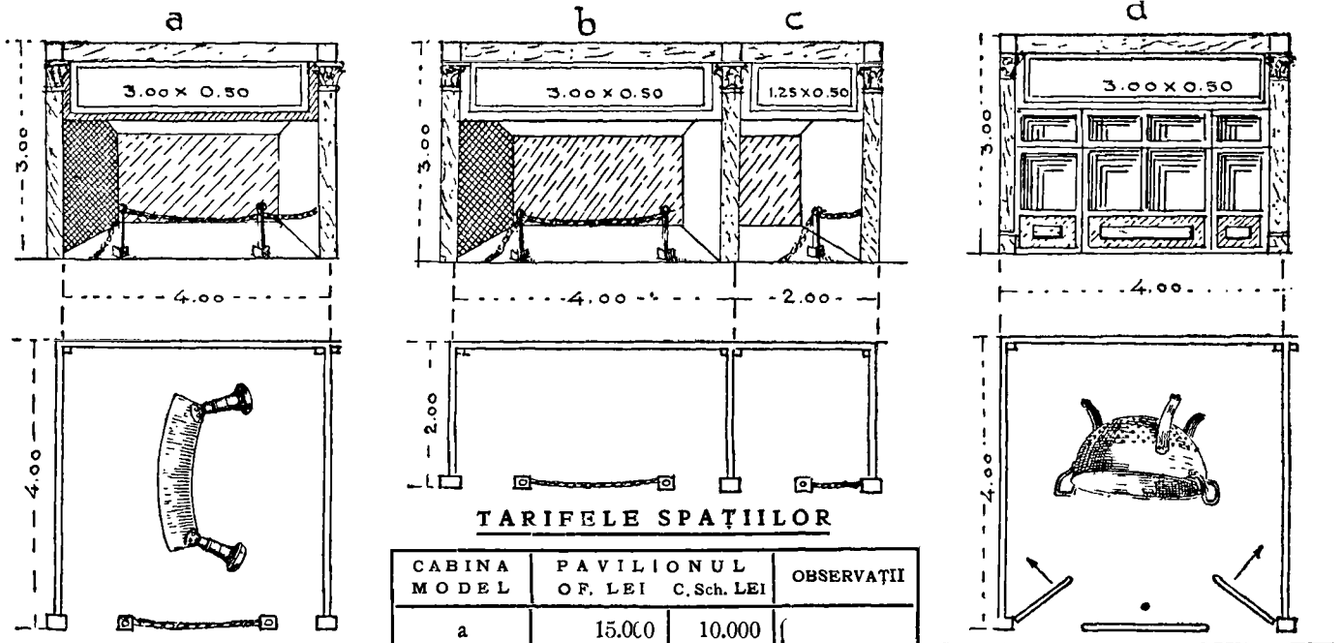

TARIFELE SPAȚIILOR

CABINA MODEL	PAVILIONUL OF. LEI		C. Sch. LEI	OBSERVAȚII
a		15.000	10.000	fără bariere
b		9.000	6.000	
c		6.000	3.000	
d		15.000	10.000	Se va adăoga costul vitrinelor și ușilor.
	Etaj	Parter		
m. p. pe planșeu	300	500	300	Fără mese
„ „ „ zid (vertical)	200	300	200	

SPAȚII LIBERE IN PARC

Pe alea principală m. p. Lei 1000
„ „ secundară m. p. „ 600
Minimum de închiriat „ „ „ 400

Reclamele și distracțiile se vor concesiona separat după alte tarife.

Spații pentru pavilioane izolate

Pe aleia principală m. p. Lei 600
„ „ secundară m. p. „ 400

Planurile pavilioanelor se vor supune aprobării prealabile.

PLANUL EXPOZIȚIEI

DIN PARCUL CAROL BUCUREȘTI

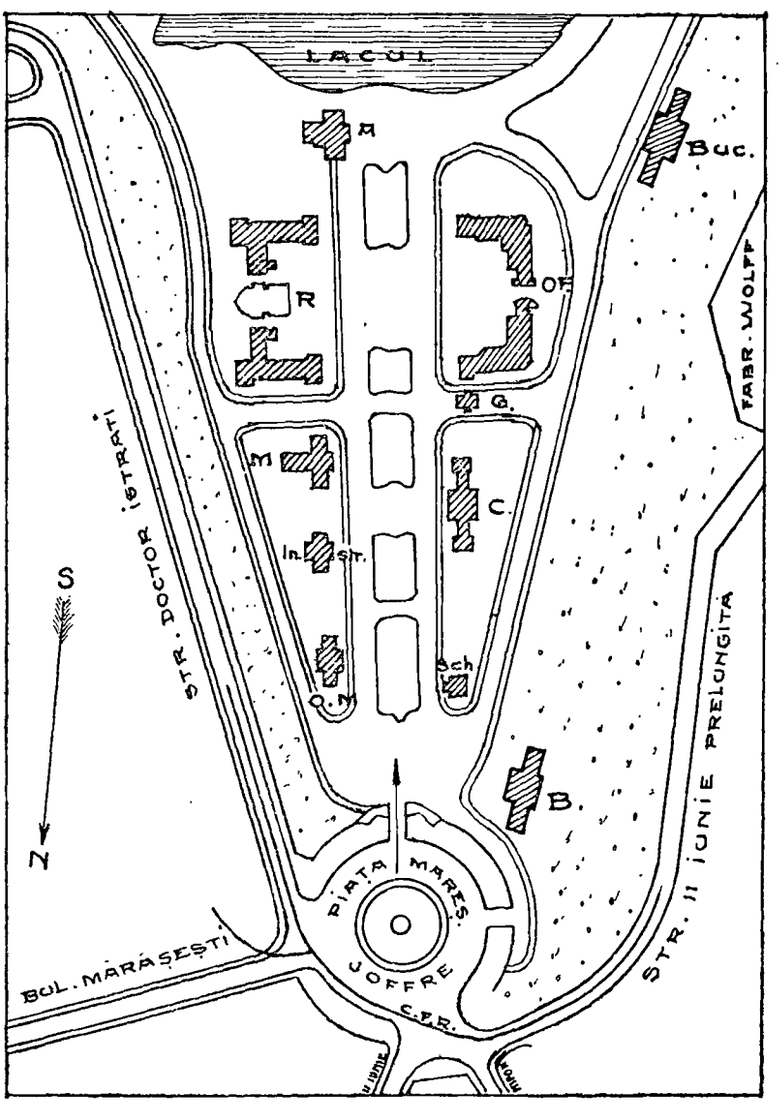

UTILIZAREA PAVILIOANELOR PENTRU EXPOZIȚIA ORAȘELOR

DISPOZITIE PROVIZORIE

OF. Industriile edilitare particulare
R. Rez. Min. Domeniilor și Industr.
A. Salubritatea - Ateliere - Pompieri
G. Casa Grădinelor București
M. Pavilionul Primăriei București.
C. Asistența Publică în General
In str. Exploatările Com. București
O. M. Primăriile Orașelor
Sch. Inform. Exp. și Pav. Presei
B. Primăriile Orașelor.

Buc. rezervat provizoriu

EXTRAS DIN REGULAMENTUL EXPOZANȚILOR.

1. Nu se admite nici o rezervă în adeziune, neputându-se obține retragerea înscrierei și a sumelor corespunzătoare.
2. Reprezentanții vor comunica numele caselor ce reprezintă.
3. Obiectele de expus vor avea dimensiunile multiplu de 50 cm., iar comitetul de direcțiune are facultatea de a le admite sau nu să figureze în expoziție.
4. Taxele de locațiune vor trebui să fie complect achitate la comitetul de direcțiune cel mai târziu până la 1 Mai 1925.
5. Transportul obiectelor de expus se va face prin colete, îngrijit expediate, asigurate de expozant.
6. Comitetul de direcție e singurul în drept a publica cataloage ale expoziției și admite fotografierea în interiorul expoziției.
7. Pavilioanele și chioșcurile de edificat în expoziție vor trebui să aibe planurile aprobate în prealabil de comitetul de direcție al expoziției.
8. Locurile închiriate cari nu au fost ocupate până la 5 Septembrie 1925 se vor considera ca abandonate și comitetul de direcțiune va dispune de ele cum va crede de cuviință.
9. Sub închirierile nu sunt admise sub nici o formă și nici un motiv. Neobservarea acestei prescripții atrage excluderea din expoziție.
10. Obiectele încă neasigurate de expozant până la data intrării lor în expoziție, vor fi asigurate de comitetul de direcțiune, în comptul expozantului, pentru valoarea ce va găsi necesar, expozantul urmând a plăti costul asigurării, înainte de a ridica obiectul expus.
11. In taxe sunt cuprinse și cheltuelile de iluminat, stropit, curățat. Cei cari voesc a pune în mișcare și modele cu curent electric, vor plăti după energia consumată curentul electric, care este trifazic la 110 volți.
12. Desfacerea reclamelor și gustări sunt permise numai la cabina expozantului respectiv.
13. Obiectele expuse nu vor putea fi retrase de cât după închiderea oficială a expoziției și după ce expozantul și-a îndeplinit toate obligațiunile față de comitetul de direcție.
14. Comitetul de direcție hotărește modul general de aranjament în expoziție.
15. Expozanții vor avea cărți de legitimație speciale.

www.dacoromanica.ro

Planurile topografice și cadastrale în urbanism

Mai toate problemele technice urbanistice necesită pentru studiul lor, planurile topografice ale regiunei de teren de care ne ocupăm. O lucrare urbanistică trebuie să prezinte următoarele piese ale proectului: a) un plan general la scara, de obicei, 1:5000, cuprinzând întreaga suprafață atât de extensiune, cât și de amenajat (de sistematizat); b) un plan general indicând lucrările de amenajare a subsolului; c) un plan general al spațiilor libere; d) un plan general al mijloacelor de transport; e) diverse planuri de detalii la scările 1:2000, 1:1000, 1:500 și chiar mai mari ale părților mai importante, secțiuni, vederi diverse și chiar fotografii. In fine memorii descriptive, regulamente și chiar evaluări trebuesc ataşate acestor piese.

Prin urmare nu se poate concepe o lucrare urbanistică care să nu aibă la baza ei un plan precis topografic indicând situația regiunei în momentul studiului ei urbanistic.

Profanii confundă totdeauna noțiunea de plan cadastral sau plan topografic, cu noțiunile de plan de sistematizare sau de amenajare, crezând că reprezintă acelaș obiect. După câte vedem, planul de sistematizare nu este de cât o urmare a planului topografic: nu se poate obține un plan de sistematizare fără un plan topografic. *Planul topografic reprezintă situația de fapt actuală* (sau dacă nu e ținut la curent, cea trecută), iar planul de sistematizare (amenajare) *reprezintă situația ce se urmărește pentru viitor.*

Aceste planuri topografice pot fi: A) *cadastrale* sau B) *parcelar.*

A. *Planurile cadastrale* sunt acele planuri topografice care indicând în orice moment situația aflată pe teren în o anumită regiune, sunt ajutate în acelaș timp și de alte lucrări anexe, precum *cartea funciară* pentru *intabularea* proprietăților, în care se indică mutațiunile proprietăților, valoarea lor, sarcinile lor, producțiunea lor; apoi *legislațiunea cadastrală*, care să asigure păstrarea la zi a acestor lucrări, integritatea proprietății sub prescriere de pedepse.

Toate a ste lucrări constitue ceeace se numește cadastru, și de aceia unii definesc *cadastrul* ca oglinda situațiunei fisice, economice și juridice a proprietății.

Prin urmare factorii cadastrului ar fi: *planul cadastral, titlul cadastral* și *rolul cadastral.*

Planul cadastral arată în acelaș timp planimetria și altimetria (nivelmentul) terenului, orografia și hidrografia lui. Distingem planuri cadastrale agricole (rurale) și planurile cadastrale orășenești (urbane). Planurile cadastrale agricole cuprind și un plan economic pentru exploatare și avea mai înainte un rol în deosebi fiscal (de clasificare fiscală), pe lângă cel juridic (de proprietate). Planurile cadastrale orășenești (urbane) sunt cele ce interesează mai mult pe urbanist, fiind-că ele constituesc baza pe care el studiază proectele de amenajare și extensiune a aglomerațiunilor.

La început planurile cadastrale au luat naștere în deosebi din motive fiscale și apoi juridice (greci, romani). Astfel găsim acum bune cadastre în Statele-Unite Australia, Anglia, Germania, Austria, Franța, Belgia, talia, Ungaria și provinciile dincolo de Carpați ale României.

Importanța cadastrului deci nu este numai fiscală, pentru o justă repartizare a impozitelor și justă îndrumare a exploatărilor, nu este numai juridico-economică, pentru o sigură indicațiune la dezvoltarea creditului și asigurarea transmisiunilor și hypotecilor; sau pur juridică pentru asigurarea titlurilor de proprietate și liniștea posesiunei proprietății, ori technic la proectarea diverselor lucrări; dar *și urbanistice* pentru că este necesar la studiul și proectarea tuturor lucrărilor de interes urbanistic, fie pentru *sistematizarea locală*, fie pentru planurile de *sistematizare regională.*

Realizarea unui cadastru este o operă foarte importantă pentru o țară și este destul de dificilă, cerând timp îndelungat și cheltueli care de altfel se recuperează repede pe alte căi prin faptul existenței cadastrului.

In Franța s'a ordonat de Napoleon I în 1807 executarea cadastrului, dar acesta abia s'a terminat pe la 1850 și a trebuit să se revizuiască din cauză că era numai fiscal. Prin legea din 1898 s'a propus refacerea cadastrului francez, după modelul australian *Sir Robert Torrens* (Torrens act), sistem care la început a fost facultativ pentru proprietari, dar care totuși a ținut o aplicare integrală.

Registrul fonciar francez, după această lege trebue să cuprindă: a) determinarea fizică a imobilului (numărul matricol al proprietății, denumirea locurilor, su-

www.dacoromanica.ro

prafaţa şi numărul parcelelor, vecinătăţile şi servituţile active sau pasive); determinarea juridică (numele proprietarilor cu datele inscripţiunilor: sarcinele ce grevează imobilul, privilegiile şi hipotecile).

Totuşi nici astazi (1924), planurile cadastrale franceze nu sunt ţinute la zi. Dăm ca exemplu, că afară de Paris, din cele 78 comune ale departamentului Senei, 76 au planuri cadastrale din epoci destul de îndepărtate care nu sunt ţinute la zi şi au devenit practiceşte neutilizabile pentru planurile de amenajare urbanistică regională a extensiunei Parisului, aşa că trebuesc făcute noi ridicări topografice.

In Germania sunt regulamente asupra executării cadastrului din 1881, iar prin legea din 1897 el s'a perfecţionat. Cadastrul este la dispoziţia Ministrului de Finanţe şi este distribuit şi la comune şi Consiliile Judeţene (de circumscripţie) care le ţine la Comisia Generală de impuneri. Oficiul cadastral (Grundbuchamt) formează o secţie din tribunal. In planurile cadastrale şi cartea fonduară anexate, fiecare proprietate are un număr de ordine cuprinzând: a) numărul planşei (1, 2, 3,... etc.): b) numărul de ordine propriu zis (1, 2, 3... etc.) iar dacă proprietatea provine din divizarea uneia mai mare, atunci lotul are un numar de ordin fracţionar, în care numărătorul este numărul de ordine al lotului divizionar, iar numitorul numărul de ordine al proprietăţei iniţiale, (de ex, loturile 195, lotul 20|5; lotul 21|5 provin din divizarea lotului 5).

In cartea fonduară fiecare lot are o foaie sau chiar mai multe proprietăţi stau pe aceiaş foaie dacă proprietarul lor este acelaş. O foaie din cartea fonduară este tipărită cu rubricele următoare: 1) datele topografice şi fiscale a proprietăţei; 2) datele asupra dreptului de proprietate, preţului de cumpărare, diversele sarcini sau hypoteci asupra imobilului, etc.

Planurile cadastrale germane în genere nu sunt suficiente pentru studiul urbanistic, mai ales la oraşele importante, fiind-că nu cuprind şi lucrările de pe străzile publice şi situaţia subsolului. Pentru localităţi mai puţin importante sau studii mai generale sunt în genere utilizabile, totuşi e bine a se verifica în prealabil dacă corespund situaţiei de fapt în momentul studiului şi prin urmare dacă trebueşte procedat la complectarea lor.

In Belgia există regulamentul pentru conservaţiunea cadastrului înca din 1877, care este o modificare a celui anterior, facut pe baza legei din 1860. Şi în Belgia cadastrul este o lucrare depinzând de Ministerul de Finanţe, deci de un interes mai mult fiscal. După acest regulament geometrii care sunt obligaţi a ţine la zi planul cadastral, urmează a face de 2 ori pe an o revizie generală asupra proprietăţilor din regiunile lor. Planurile cadastrale formate din foi, un exemplar se află depus spre conservare, altul depus la Comună şi altul la serviciul cadastral.

In Ungaria şi Austria cadastrul este organizat după modelul german. Este de remarcat că tribunalele nu pot înscrie în cadastru mutaţiunile de proprietăţi mai ales cele provenite din divizarea altora, fără a fi în prealabil vizate — deci încuviinţate — de administraţiile comunale respective. Sistemul este practicat în Budapesta şi Viena, aşa că cu acest mod se asigură interesele urbaniste ale oraşului.

In Româ'a (vechiul regat şi Basarabia) nu exista nici cadastru şi deci nici planuri cadastrale în sensul exact al cuvântului. Deseori s'a desbătut însă ideia înfiinţărei unui cadastru general al ţărei, fără însă ca realizarea lui să fi avut loc până astăzi. Citâm în special decretul lui Vodă Ghica (1835) pentru stabilirea cadastrului şi raportul D-lui Gr. Olănescu (1871) şi apoi lucrarea generalului *C. I. Brătianu* asupra cadastrului României, publicat pe la 1906, când se afla Director al Institutului Geografic al Armatei. In acea publicaţiune Generalul Brătianu propune executarea unui *cadastru fonciar al României* în timp de 10 ani. care să cuprindă pe lângă altele şi *planurile cadastrale comunale* şi care ar fi stat cam 40 milioane lei aur, dar ar fi produs un venit total de aproape 51 milioane lei aur. După alţi autori, Cadastrul vechiului regat ar fi costat peste 100 milioane lei aur pentru vechiul regat.

Odată cu reforma agrară, aplicată la noi în ţara după războiul mondial, s'a pus iarăş în mod serios chestiunea înfiinţărei cadastrului ţărei. S'a înfiinţat o Direcţie a Cadastrului pentru noile împroprietăriri însă nu un cadastru al ţărei, aşa că, din acest punct de vedere, nu am înaintat mult de la 1835, mai ales că şi lucrările cadastrale actuale nu prezintă garanţiile geodezice necesare.

Pentru Bucureşti avem două planuri zise cadastrale ridicate de Maiorul *Borroczyn* (1848—1852) şi altul pe o zonă mai mare ceva, ridicat la 1893—1895 de institutul geografic al armatei. Ambele de fapt sunt *planuri parcelare* iar nu cadastrale şi puţin timp dela ridicarea lor nu mai corespundeau situaţiei reale. Pentru facerea unui plan cadastral trebuiesc făcute forme legale juridice cum s'a procedat în Franţa — cu Comisiuni — care să stabilească limitele şi adevăraţii proprietari prin justiţie.

B. *Planurile parcelare* se ridică după metode mai independente ca planurile cadastrale şi deci sunt executabile mult mai rapid. Aceste planuri desigur, nu vor avea autoritatea juridică a planurilor cadastrale Planurile actuale la scara: 1:5000, 1:1000 şi 1:500 ale oraşului Bucureşti sunt planuri parcelare iar nu cadastrale. Pe ele sunt indicate proprietaţile şi numele proprietarului aparent precum şi clădirile existente în momentul ridicărei planului. Asemenea planuri complectate în momentul studiului planului de amenajare urbanistică a regiunei, pot servi cu succes la proectele urbanistice. Vor trebui însă complectate şi cu toate lucrările edilitare şi cele aflate pe străzile pu-

www.dacoromanica.ro

blice şi cu o revizie a valorilor proprietăţilor şi construcţiilor existente, în deosebi a celor ce ar fi atinse prin planul de sistematizare.

Fotogrametria

O metodă rapidă pentru ridicarea planurilor parcelare este aceea în care se utilizează *fotografierea aeriană.*

Fotografierea aeriană chiar înainte de război s'a utilizat pentru planuri topografice repezi, necesare mai ales în lucrările de urbanistică.

Pentru departamentul Senei se caută actualmente încă, mijlocul financiar de a se obţine planul parcelar prin Direcţia aeronauticei din Ministerul de Război.

Astfel fotografia aeriană ia o importanţă de primul ordin în urbanistică. Vederile verticale sau oblice care se complectează unele pe altele pot să dea o idee exactă, chiar la scară, asupra condiţiunilor unei regiuni. Afară de aceasta, fotografia aeriană mai furnizează o serie de alte observaţiuni urbanistului: vederi de ansamblu asupra planului oraşului, şi se poate aprecia amenajerile de adus regiunei. Pentru cartierele industriale sau de lux, portretul aerian este foarte important. Din avion ne putem da seama de valoarea unei vederi pitoreşti şi chiar de importanţa unei extensiuni viitoare unei grupări proiectate, precum şi de curentele de circulaţie a vehiculelor în oraş.

In oraşele Marocului francez, s'a întrebuinţat mult metoda fotografierei aeriene pentru ridicarea planului parcelar. Astfel s'a ridicat planul oraşului *Casablanca.*

In România s'a încercat ridicarea planului împrejurimilor oraşului *Bacău* prin fotografierea aeriană cu ajutorul aviaţiei militare. Propuneri au fost făcute în acest scop şi municipalităţei Capitalei de către diverse întreprinderi particulare, chiar străine, fără însă a fi puse în practică. Este însă posibil a se recurge la ridicarea planului regiunei exterioare Capitalei, până în zona fortificaţiilor prin fotografierea aeriană, dacă se va proceda la alcătuirea planului regional al Bucureştiului.

Planurile topografice executate prin fotografierea aeriană se bazează pe ştiinţa numită *fotogrametrie*, inventată de colonelul francez *Laussedat* (1860).

Aparatele cu care se lucrează se numesc *fotogrametre* şi se compun din o cameră fotografică pusă în legătură cu un theodolit (fototheodolit). Placa fotografică se aşează la întrebuinţare vertical. Cu altele se poate fotografia şi cu placa înclinată şi atunci se numesc *fototeodolite universale* sau fotouniversale.

Există fototeodolitul *Starke-Kammerer* (mode Paganini sau Heyde) şi fototeodolitul universa (Schel, Paganini, etc.) cu care se face fotografierea pentru executarea hărţilor fotografice a regiunilor şese. Când regiunile sunt prea ondulate, atunci se recurge la Stereotopometrie, adică se întrebuinţează aparate pentru *stereofotogrametrie*, care dă putinţa a trece şi curbele de nivel pe hărţile fotogrametrice. Aceste aparate se numesc şi *stereopometre.*

Pentru a înţelege fotogrametria să ne reamintim câteva principii optico-geometrice, fără a intra în formule matematice.

Ştim că o imagine fotografică este intersecţia planului imaginei (clişeului) cu fascicolul de raze ce uneşte obiectul fotografiat cu centrul optic al obiectivului. Evident că dacă avem acelaş obiect fotografiat din 2 puncte diferite şi vom aşeza imaginile lor exact în poziţia în care s'au aflat în momentul fotografierei, razele ce unesc imaginile cu centrele optice respective, se vor întretăia exact în punctele respective ale obiectului fotografiat; deci este de ajuns să cunoaştem orientarea planurilor imaginilor şi poziţia centrelor optice (centrul obiectivelor) pentru a determina poziţia în natură a obiectului fotografiat. Planul orizontal care trece prin centrul optic taie planul vertical al imaginei (imaginea socotită într'un plan vertical), după o linie numită orizont, iar proecţia pe această linie a centrului optic se numeşte punct principal; distanţa dela centrul optic la planul imaginei se numeşte distanţa imaginilor.

Aplicarea acestor principii în fotografierea aeriană nu era uşoară, fiindcă deşi pe teren, centrele optice se pot uşor determina, în aer însă nu. Aparate noi inventate în acest scop, determină acum exact centrele optice şi în fotografia aeriană.

Aparatele acestea permit a fotografia din aer terenul în fâşii succesive şi automat. Aparatul este suspendat pe arborele motorului avionului sau pe nacela balonului şi fotografiile se iau pe o direcţie verticală, aşa că într'un sbor de 4 ore cu un aparat «*Topo-Serte*» se poate lua la scara 1: 40.000 până la 2900 kmp.

O cameră fotografică cu un nivel şi cu un cerc gradat permite a lua vederi sub un unghiu oarecare (până la 30^0).

Cel puţin 2 vederi sunt necesare pentru întocmirea planurilor şi hărţilor. Teodolitul adaptat serveşte a măsura unghiurile de direcţie şi de înălţime ale centrului fotogrametric cu punctele respective în natură în momentul fotografierei.

Pentru ridicarea hărţilor va trebui să avem pe teren o triangulaţie şi să fixăm puncte tri-

www.dacoromanica.ro

gonometrice, aşa ca să avem cel puţin un punct trigonometric la o suprafaţă de 4 kmp., ce vor servi la formarea hărţei aeriene.

Un aparat german pentru hărţi aeriene este bazat pe invenţia lui *Scheimpflug*, care căuta a lua vederi fotografice cuprinzând suprafeţe mai mari. In adevăr, teoretic obiectivul este redus la un punct şi trebue să se ia instantanee de mare precizie şi bine luminate, ceeace nu se poate la obiective cu câmpul de vedere foarte restrâns. Deaceea spre a se mări câmpul de vedere, Scheimpflug a înconjurat o cameră centrală cu alte 6—7 camere de acelaş model circular aşezate în jurul celei centrale, aşa că placa fotografică din camera centrală făcea un unghiu de 45^0 cu cele din camerile laterale. Prin urmare teorotic câmpul de acţiune ar fi mai mare.

Cu acest aparat al lui Scheimpflug câmpul se măreşte cu un diametru de 5 ori decât al unei singure camere, aşa că suprafeţele fotografiate de la diverse înălţimi sunt:

20	kmp.	de la	1000	m.	înălţime
45	»	» »	1500	m.	»
80	»	» »	2000	m.	»
180	»	» „	3000	m.	»

Cu fâşiile fotografice obţinute prin un astfel de aparat, trebue procedat la racordarea lor. In acest scop utilizăm un alt aparat numit *fotoperspectograf*, întrebuinţat mult şi de arhitecţi pentru transformările în desenurile lor de perspectivă şi este asemănător cu aparatele de proecţie. Acest aparat are un obiectiv şi 2 suporturi pentru plăci, care sunt verticale dar fac diferite unghiuri cu axul obiectivului (transformatorul universal Scheimpflug-Kamerer).

Fotografiile luate prin camerele laterale urmează să fie transformate în planul fotografiei camerei centrale, care nu este nevoie să fie un plan orizontal, ceeace iarăş este un avantaj. Cum fiecare fotografie are câte o parte din cea vecină, cu aparatul perspectograf se poate face uşor racordarea lor în acelaş plan. Dacă terenul este sus şi dacă fotografia centrală este orizontală, avem o fotografie transformată ca o hartă; dacă însă placa centrală nu a fost orizontală, atunci trebue să o mai transformăm odată faţă de orizontală, făcând uz de reperele terestre trigonometrice şi de măsura unghiurilor de fotografiere cu cari vom putea determina şi scara fotogrametriei şi curbele de nivel.

Pentru determinarea curbelor de nivel, am spus că se recurge la *stereotopometrie*, adică la aparatele numite *stereofotogrametre*. Aceste aparate se bazează pe facultatea ce au mai toate vertebratele superioare de a vedea în relief prin ajutorul celor doi ochi. Gradul de intensitate a acestei facultăţi stereoscopice a unor animale depinde, după cât ştim, de direcţia axei ochiului şi de distanţa dintre ochi. Astfel omul vede stereoscopic pe o direcţie orizontală într'un unghiu de circa 90^0 deschidere. Dar vederea stereoscopică depinde şi de puterea de pătrundere (de vedere) a ochiului. Această putere de pătrundere este măsurată prin unghiul-limita de vedere al unei persoane subt care două puncte foarte apropiate sunt încă văzute ca dublu punct. După *Helmholz* acel unghiu limită ar fi de 1 minută; după cercetări mai noui unghiul limită ar fi numai de 10". La ochii normali vom considera distanţa axelor ochilor de 64 mm., puterea văzului (pătrunderea) de 30". La aceasta corespunde că raza câmpului stereoscopic la omul normal este cam de 450 m. Dacă distanţa dintre axele ochilor ar fi mai mare ca 64 mm. omul ar vedea stereoscopic la distanţe mai mari ca 450 m.

Cu aparate optice însă se poate mări această facultate a omului, atât prin faptul că cu ele se măreşte puterea de vedere, dar şi distanţa dintre axele ochilor, la cantităţile necesare, aşa că se obţin vederi cu mult mai reliefate decât cu ochii liberi. Cu microscoape se măreşte puterea vederei, iar cu tuburi cu oglinzi se măreşte distanţa între ochi. Avem astfel Stereotelemetrele Zeiss: unele au 50 cm, distanţa între obiective şi o putere de mărire de 8,3 ori; altele cu 32 cm. distanţă şi o putere de mărire de 4 ori. Cu aceste aparate se operează pentru recunoaşterea unde trebuesc făcute staţiunile pentru stereogrametrie.

Cu cât distanţa obiectivelor este mai mare, stereogrametria este mai precisă. Din punct de vedere constructiv în această distanţă nu se poate mări oricât, mai ales când aparatul este pentru ochii omului. Dacă în loc de ochi se pune o placă fotografică, atunci distanţa între obiectiv se poate mări cu mult. Cu un aparat numit *Stereocomparator* se poate determina poziţia în spaţiu a fiecărui punct al obiectului considerat prin cele trei coordonate ale punctului, iar adaptându-se la el un *stereoautograph* se poate desena direct pe hârtie curbele de nivel, fără alte calcule, atât pe harta fotogrametrică, cât şi poziţia perspectiv pe fotogramă. S'a ajuns ca cu o fotografie stereogrametrică să se facă uşor o machetă în gips sau plastilină şi chiar busturi, făcând concurenţă sculptorilor.

In practică fotografiile aeriene pentru stereotopometrie se iau aşa fel ca fiecare punct al obiectului să apară pe cel puţin 2 fotograme. La denivelările până la 18^0 aceste fotograme se iau dela distanţe de cel mult trei ori diferenţa de înălţime a punctelor obiectului de măsurat. Deci dela 1500 metri înălţime se poate lua cel

www.dacoromanica.ro

mult o lungime de 4,5 km. La terenuri mai abrupte, suprafeţele fotogramate vor fi şi mai mici. Din aeronave (Zeppelinuri) se pot lua cu 2 aparate Scheimpflug bune stereofotograme. Prin fotografia în culori se pot obţine hărţi cromatice, foarte interesante, mai ales dacă sunt luate vara, când câmpiile sunt verzi, iar munţii înalţi plini de zăpadă.

Precizia şi aplicaţiunile urbanistice ale planurilor topografice

Indiferent pe ce cale s'a obţinut planul topografic al unei aglomeraţiuni, pe urbanist îl interesează gradul de precizie al acelui plan şi varietatea aplicaţiunilor lui la sistematizarea (amenajarea) viitoare a oraşului.

In ce priveşte gradul de preciziune al planului topografic, desigur că el trebue să corespundă scopului urmărit: pentru proecte de amenajare generale (directoare) sau de extensiune, care în genere se fac pe planurile topografice la scara 1 : 5.000, evident că preciziunea planimetrică sau altimetrică a hărţei nu este necesar să fie prea mare. In adevăr la o asemenea hartă un milimetru reprezentând 5 m. şi cum un bun desenator poate aprecia şi trasa linii cu precizie chiar de 1/4 dintr'un milimetru, deci reprezentând 1,25 m. pe teren, rezultă că pentru asemenea cazuri se pot admite şi hărţile fotogrametrice care procură asemenea preciziuni de planimetrie şi altimetrie. Cum în genere atunci când se decretează planuri de sistematizare generale, pentru o aglomeraţiune mai mare, sau pentru o regiune, se admite uneori prezintarea de anteproecte la scara 1 : 5.000, rezultă că pentru anteproecte se pot admite hărţile mai puţin precise.

Pentru aglomeraţiunile mai importante, şi în genere pentru planurile de aplicaţiune ale planului general de amenajare, numite şi *planuri de alinieri*, e recomandabil a se face la scara 1:1000, 1:500 şi încă, mai bine, la scara 1:200 (pentru străzile importante şi unde se introduc schimbări mai dificile) şi deci precizia trebue să fie mai mare, atât ca planimetrie cât şi ca nivelment Anume, la planurile de alinieri nu rare ori avem nevoie de planuri la scara 1:200, deci la o precizie pe desen până la 5 cm., sau pentru desenatori obişnuiţi până la 10 cm., adică eşindul unui soclu de clădire, ceeace este necesar a fi determinat pe plan pentru fixarea aliniamentelor şi calcularea suprafeţelor de cedat sau expropriat pentru rectificarea stradelor, mai ales acolo unde terenul este foarte scump. Prin urmare planul topografic trebuind să corespundă realmente unor astfel de preciziuni, fotografia aeriană nu mai este suficientă şi va trebui să recurgem la mijloacele topografice cunoscute spre a obţine asemenea preciziuni.

Aceleaşi observaţiuni avem de făcut şi cu privire la altimetrie.

In ce priveşte aplicaţiunile planului topografic în urbanistică, ne vom mărgini numai în a le anunţa. Printre cele mai importante aplicaţiuni vom cita în primul loc acelea de *comassare a proprietăţilor* sau ameliorare a loturilor construite sau ce urmează a fi construite, lucrări ce necesită neapărat un plan cadastral, pe lângă o lege specială; mai citâm lucrările pentru *crearea spaţiilor libere* (precum pieţe, parcuri, grădini) pentru a se putea studia pe de o parte valoarea exproprierilor de făcut în acest scop, pe de alta valorile noi ce se creiază prin astfel de lucrări (plusvalutele); lucrările de *străpungeri de noi artere* sau lărgirea celor existente, tot din punctul de vedere al valorilor de expropriat şi creat ş. a.

Pentru a ne da seama de situaţia oraşelor noastre cu privire la planurile lor topografice, menţionăm că până la 1821 în vechiul regat, numai 64% din comunele urbane aveau planuri topografice, din care cea mai mare parte simple hotărnicii, care nu pot servi la un plan de sistematizare; ne închipuim deci care trebue să fie valoarea planurilor de sistematizare. In oraşele Basarabiei găsim cam aceeaşi situaţie. In Transilvania şi Banat peste 60% au planuri cadastrale, (multe copii de pe planul cadastral a ţării), de obiceiu la scara 1:2880 şi destul de vechi; mai rar la scara 1:1000. Şi acestea desigur vor trebui refăcute sau revizuite pentru a se putea face planuri de sistematizare pe baza lor.

Pentru a putea însă obţine toate avantagiile pe care un plan topografic îl poate aduce urbanisticei, trebue ca chestiunea planului cadastral să fie legiferată şi la noi ca în alte ţări, unde orice mutaţiune şi lucrare pe o proprietate fie de natură juridică sau economică, să nu se poată face fără înscrierea mutaţiunei în planul cadastral; mai mult, să nu se poată face dacă interesele planului de sistematizare, care este oglinda intereselor generale, nu sunt respectate. O astfel de lege trebue să regulamenteze şi servituţile, comassările etc. proprietăţilor, chestiuni strâns legate de cadastru.

In anteproectul de lege pentru sistematizarea comunelor ce subsemnatul am redactat în 1916 şi publicat în 1919, am introdus şi articolele referitoare cadastrului, însă anteproectul nu a ajuns până acum lege In străduinţele pe care administraţia oraşului Bucureşti le pune pentru a obţine o lege specială a Capitalei, se cuprind şi aceia a introducerei unor capitole referitoare cadastrului. Vom vedea dacă se va reuşi de această dată.

CINCINAT I. SFINŢESCU
Profesor, Inginer-Şef
Directorul General al Casei Lucrărilor Oraşului Bucureşti

www.dacoromanica.ro

Importanţa căminelor de ucenici

de Dr. Nicodim Cristescu

Cercetând alcătuirea populaţiei de la oraşe, vom afla fără multă bătae de cap, că grosul acestei populaţii este compus din industriaşi şi comercianţi, cari formează clasa de mijloc, care e totodată şi cea mai puternică clasă a oraşelor. Intelectualii şi ţărănimea de cele mai multe ori sunt slabi reprezintaţi în oraşele din Ţara noastră. Statistica ne dovedeşte faptul acesta cu cifre surprinzătoare.

Şi dacă în general putem zice, că oraşele de azi sunt în majoritatea lor alcătuite din cei ce se îndeletnicesc cu industria şi comerţul, în special trebue să recunoaştem, că neamul nostru abia sub regimul românesc începe a-şi da seama de proporţia neînsemnată, cu care contribue la consolidarea şi desvoltarea industriei şi comerciului. Sunt deadreptul sdrobitoare cifrele, cari arată structura clasei de mijloc după naţionalităţi. Cetim adică la gazetă, că în patru oraşe mai mari de ale noastre stăm astfel: 1) La Braşov avem 863 ucenici de alte naţionalităţi şi 233 Români. 2) La Cluj avem 1648 de alte naţionalităţi şi 560 Români. 3. La Cernăuţi 2107 de alte naţionalităţi şi 117 Români. 4. La Chişinău 811 de alte naţionalităţi şi 220 Români. Ne putem închipui deci, ce puţini industriaşi şi comercianţi Români vor fi în toate oraşele, dacă şi ucenicii sunt aşa puţini. Abia contribuim cu 5—20 % la formarea clasei celei mai însemnate în în viaţa oraşelor.

Cauzele, pentru cari se fereşte Românul de meserii şi negoţ, sunt multe. Odinioară — sub regimul vechiu — nu îmbrăţişam meseriile şi negoţul din pricina greutăţilor ce ni se puneau de puternicii zilei şi patronii de altă naţionalitate; azi ne ferim de acest «*plug de aur*», temându ne de întreţinerea slabă, ce o are pruncul nostru la gazda de alt neam şi totodată ne pune pe gânduri slăbirea trupului şi sufletului acestor odrasle în floarea tinereţii prin contactul ce-l au cu mediul şi ucenici fără rosturi de educaţie.

Nu-i plac ţăranului nostru negoţul şi meşteşugurile şi din motivul, că acestea nu se potrivesc firii sale conservative de agricultor pătimaş, care nu se deslipeşte cu una cu două de coarnele plugului la care au crescut moşii şi strămoşii lui. Azi însă, când legea pentru reforma agrară s'a dovedit a fi prea neputincioasă, pentru a mulţumi toate braţele de muncă, mulţi ţărani — cu familii grele — au prins a înţelege glasul vremii, care chiamă la meserii pe toţi cei ce au aplicare şi vor să întărească şi să primenească rândurile clasei de mijloc.

Pentru a-i feri de-o parte pe ucenici de traiul rău şi mediul nepotrivit ce-i pândeşte la tot pasul sub ochiul prea sever şi uneori nedrept al patronului şi pentru a încuraja de altă parte stăruinţele nobile ale ţărănimei, ce vrea să-şi pornească băieţii pe drumul de cucerire a oraşelor, atât Statul cât şi oraşele noastre au pornit o acţiune sistematică de înfiinţare a căminelor de ucenici.

In aceste căminuri vor primi meseriaşii de mâine întreţinerea şi educaţia necesară la făurirea unui viitor mai bun, iar la patronii, cari vor să înţeleagă imprejurările de astăzi, vor învăţa a preţui după cuviinţă munca manuală, care le va asigura mijloacele de traiu, devenind aceasta pentru dânşii un factor puternic de educaţie şi disciplină morală. Căminul de ucenici va fi cel mai bun mijloc de a crea individualităţi bine inzestrate pentru viaţa practică.

Prisosul de energii nesecate şi sănătoase dela Ţară va străbate la oraşe, improspătându-le pe acestea cu viaţa nouă, aflându-şi atâtea elemente sănătoase un nou teren de afirmare a puterii de muncă şi însuşirilor sale. Din punct de vedere profesional încă suntem de convingerea, că industria şi comerciul de azi vor câştiga foarte mult prin primirea în sânul său a elementelor curate şi neatinse de ideile socialiste primejdioase, cari nici de cum nu pot îndrepta mintea tineretului spre muncă productivă, ordonată şi intensivă. Primenirea oraşelor va merge cam încet, dar sigur prin atragerea elementelor bune dela Ţară la meserii şi negoţ. Rezultatele ajunse în

www.dacoromanica.ro

oraşul Timişoara prin căminele de ucenici, cari adăpostesc azi peste 1000 de ucenici, sunt de o valoare indiscutabilă. Intrucât şi alte oraşe îşi vor da silinţa a creşte în cămine de ucenici pe băieţii inteligenţi şi sănătoşi aduşi dela ţară pentru industrie şi comerciu, nu vor trece mulţi ani, până când oraşele noastre vor avea cu totul altă faţă.

Din aceste motive ne bucurăm foarte mult de vestea deschiderii unui cămin de ucenici la Zalău, care fără îndoială înseamnă o epocă nouă în întărirea industriei şi comerciului din aceste părţi.

In faţa acestei noutăţi se cuvine a ne strânge rândurile şi a da tot concursul nostru pentru desvoltarea acestui cămin care este prima rândunică de soiul acesta în judeţul Sălaj.

Observaţiuni asupra anteproectului de cale ferată dealungul Dâmboviţei.

de Inginer-Şef Cincinat I. Sfinţescu
Director general al Casei Lucrărilor Oraşului Bucureşti

Gara de Nord de astăzi nu mai poate de mult face faţă traficului de călători mereu crescând. Extinderea ei pe lângă că ar împiedica şi mai mult ca acum dezvoltarea normală a cartierului espectiv, pe lângă că ar implica cheltueli foarte mari din cauza exproprierilor şi tot aşa de mari ca alte soluţii pentru executarea gării propriu zise, dar tot n'ar fi o soluţie definitivă, ci ar rămânea un paliativ dăunător dezvoltărei normale ulterioare a reţelei de căi ferate din Capitală.

Din toate sistemele de gări cunoscute pentru a deservi un oraş de mărimea şi întinderea Bucureştiului şi pe care le-am analizat cu ocazia studiului anteproectului, *singurul acceptabil pentru oraş şi de altfel cel mai recomandabil este linia diametrală oraşului, linie având* mai multe gări, prin care să treacă numai — şi toate — trenurile de călători (traficul de călători separat de cel de mărfuri).

Sistemul acesta repartizează circulaţia pe mai multe cartiere evitând aglomerările prea mari iar călătorul are de parcurs un drum mult mai scurt până la gară.

S'a reluat deci împreună cu d. Ing. Th. Rădulescu din direcţia generală a Cassei Lucrărilor şi d. arhitect I. Burcuş din aceiaşi direcţiune ideia unei linii duble dealungul Dâmboviţei prevăzută cu trei gări: una la Bd. Elisabeta, alta la palatul Justiţiei şi în fine alta la Abator. Toate aceste trei gări vor deservi numai traficului de călători, afară de liniile separate dela gara Abator şi Gara Palatului Justiţiei (Hale) care vor fi speciale numai pentru alimente.

Circulaţia s'ar face astfel: trenurile pentru direcţiile Ploeşti, Titu şi viitoarea linie Craiovaar porni o staţie de formaţie a trenurilor mai jos de Abator şi ar eşi din oraş trecând prin cele trei gări spre Chitila trenurile pentru direcţiile Giurgiu, Olteniţa, Constanţa şi viitoarea linie Urziceni-Făurei ar porni de la o gară de formaţie a trenurilor şi trecând prin gara Elisabeta (Sf. Elefterie) ar eşi din oraş pe la Abator.

Pentru gararea trenurilor, îngrijirea şi punerea lor la punct este nevoie de două gări de formaţie a trenurilor (gări numai de serviciu) una la vestul şi una la estul Bucureştiului, funcţionând cum s'a arătat mai sus.

Debitul maxim al liniei, aşa cum o proectăm adică cu câte două peroane duble (fiecare peron de 300 metri lungime) în fiecare gară, va fi de 20 de trenuri pe oră, cu câte 5 minute staţionare în staţie, ceeace face socotind 20 ore lucrătoare pe zi, că ar putea sosi şi pleca zilnic câte 400 trenuri, faţă de 40 trenuri câte avem astăzi la gara de Nord.

Un număr aşa de mare de trenuri va fi necesar abia când Bucureştiul va avea o populaţie de câteva milioane locuitori. Până atunci putem lăsa trenurile să staţioneze mai mult în gări şi desigur că 8 minute de fiecare gară, adică 24 minute în total pentru cele 3 gări în Bucureşti, ar fi îndestulător. Debitul liniei în cazul acesta ar fi de câte 12 trenuri pe oră pentru fiecare direcţie, adică 240 pe zi.

Linia dublă proectată nu poate deservi decât *traficul* exterior de călători; pentru *circulaţia urbana* (traficul interior) se cergări mai dese şi staţionări cu mult mai scurte. Atunci când o

www.dacoromanica.ro

reţea de tramvaie, însă bine repartizată şi exploatată nu ar mai putea face faţă nevoilor oraşului, vor trebui desigur construite linii metropolitane separate (când oraşul va avea peste 1,5 mil. locuitori).

Ca sistem de tracţiune, cel mai avantagios e bineînţeles cel electric.

Cum pe linia diametrală vor circula însă trenurile cari vin din exterior cu locomotive cu aburi, ar trebui să schimbăm locomotivele pe porţiunea din oraş, ceeace ar implica o dezvoltate mai mare a gărilor Elisabeta (Sf. Elefterie şi Abator şi complica ceva exploatarea.

Pe de altă parte, la tracţiunea electrică capitalul de investiţiune ar fi cu trei-patru milioane iei aur mai mare; de aceea credem că tracţiunea electrică ar fi bine să se introducă mai târziu, când se va electrifica întreaga reţea regională a ţărei. In privinţa fumului locomotivelor desigur că bucureştenii nu pot să fie acum mai pretenţioşi de cât parizienii sau berlinezii.

In zona oraşului, linia proectată porneşte din complexul de linii din dreptul gărei B. M. şi trecând pe sub Bd. Basarab în faţa manufacturei de tutun, debuşează în terenul rezervat de mult pentru gara centrală şi merge pe stânga splaiurilor Dâmboviţei până la podul Sf. Elefterie; de aici până la Abator linia este plasată între cele două splaiuri de pe maluri.

In privinţa nivelului liniei, anteproectul prevede ca pe toată porţiunea de la strada Francmazonă până la Bd. Mărăşeşti, linia să fie construită la circa 6 m. sub nivelul străzilor, iar de aici până la gara Abator, cu ajutorul unei rampe de 800 metri lungime cu o pantă de 14^0 linia să treacă în viaduct, 5,50 m. deasupra nivelului splaiurilor.

In centrul oraşului, linia ar fi deci subterană, ceeace pentru aspectul Capitalei şi pentru liniştea locuitorilor din vecinătatea liniei e de preferat. E necesar însă, ca înspre Abator, să punem linia în viaduct, din cauză că altfel nivelul liniei ar ajunge până la 2 metri sub nivelul apei şi construcţia ar deveni prea costisitoare.

Odată cu studierea liniei, am crezut util de a căuta şi pentru Dâmboviţa o soluţie capabilă de a pune capăt aspectului cu prea multă culoare locală al acestui râu, care ar fi trebuit să fie partea pitorească a Bucureştiului şi nu e din nenorocire decât canalul lui de scurgere.

Sunt trei posibilităţi de a construi dealungul Dâmboviţei o linie sub nivelul străzilor;

a) linia în tunel sub splai, b) linia pe taluz acoperită adică cu galerii de ventilaţii (ca una din liniile Vienei) şi cu un zid de susţinere pe malul opus, închizând astfel Dâmboviţa între două diguri de beton şi c) linia în tranşee pe albia actuală a râului, mutând cursul apei mai spre dreapta într'un colector închis. Din studiul mai amănunţit al acestor trei posibilităţi reese că între ele nu sunt diferenţe mari de cost.

Atunci alegem, bineînţeles, soluţia c, care închide apa Dâmboviţei într'un canal, cu perspectiva ca în viitor, după refacerea economică, să acoperim şi linia şi să construim un bulevard modern de 60 metri lăţime dela podul Elefterie până la Hale. Dâmboviţa ar deveni atunci invizibilă dela Str. Francmazonă până la podul Şerban Vodă, îndeplinind însă şi mai departe, dar în condiţii mai higienice, toate serviciile edilitare, pe care le face astăzi (inclusiv îndepărtarea zăpezei provenite din curăţirea străzilor). Serbarea Bobotezei s'ar putea muta dincolo de podul Şerban Vodă, aproape de Mitropolie, sau, (dacă admit canoanele) s'ar putea face în acelaş loc ca astăzi, amenajând acolo un bazin mare şi estetic cu apa din conductă.

Pantele maxime ale liniei proectate sunt 15^0, curbele nu au nicăeri o rază mai mică de 275 metri.

Gările Elisabeta (Elefterie) şi Justiţiei (Hale) vor avea câte două peroane duble, de 10, 20 m. lăţime şi 300 m. lungime.

Gara Abator de unde linia se trifurcă spre viitoarele gări: gara Cioplea, gara de formaţie a trenurilor şi gara penitenciar (Văcăreşti) va avea trei peroane duble. Această gară e astfel proectată ca să nu aibă loc nici o încrucişare de trenuri. La această gară s'a studiat şi posibilitatea pentru legarea Abatorului comunal cu subsolul Halelor Centrale pentru transportul alimentelor.

Clădirile primelor două gări trebuesc aşezate lateral iar nu deasupra peroanelor spre a nu împiedica tracţiunea cu aburi (evacuarea fumului).

Anteproectul nostru este în legătură şi cu

www.dacoromanica.ro

complectarea liniei de centură, anume prin construirea unei linii Filaret-Penitenciar, Cioplea-Obor cu o ramură Cioplea-Abator şi în care scop a fost publicată chiar o licitaţie în 1916 pentru începerea lucrărilor.

Prin linia aceasta şi prin câţi-va kilometri de linie nouă, se poate face legătură liniei diametrale cu liniile Oltenita, Constanţa şi viitoarea linie Urziceni-Făurei.

La extremitatea de vest a liniei diametrale, legătura cu liniile care vin din provincie, s'ar face prin Chitila ca şi astăzi.

Costul total al liniei diametrale, cu cele trei gări de călători, inclusiv gările de formaţie şi liniile de racordare îl evaluăm la maximum 36 milioane lei aur.

Linia diametrală dealungul Dâmboviţei cu trei gări noui pentru traficul de călători şi linia de centură pentru traficul de mărfuri şi pentru deservirea industriei, ar forma o reţea ideală, care ar ajuta Bucureştiul să se întărească economiceşte şi să rămâie cel mai important oraş din ţară, ori care ar fi viitorul lui politic imaginat astăzi.

RECENZIE

Deutscher Kommunal-Kalender 1924-1925 (Deutscher Kommunal-Verlag G. m. b. H. Berlin-Friedenau).

Un volum în 40, îngrijit legat şi tipărit, conţine 6 părţi: A) Partea calendaristică; B) Partea informativă asupra uniunilor oraşelor, funcţionarilor şi asociaţiilor profesionale; C) Partea relativă organisaţiunilor şi autorităţilor superioare din republica germană şi alte ţări; D) Dări de seamă asupra diverselor chestiuni de politică comunală din Germania şi străinătate; în fine F) Diverse tabele necesare în chestiunile comunale.

Capitolul A cu partea calendaristică este redus.

In capitolul B remarcăm informaţiile pe care d-l *Mitzlaff*, administrator delegat al unei anumite *Uniuni a oraşelor germane* (căci sunt mai multe) ni le dă cu privire la formaţiunea şi activitatea acelei uniuni: *„Deutscher Städtetag"*. Din uniune fac parte 272 oraşe cu mai mult de 10.000 locuitori cu o populaţie totală de 23.162.967 locuitori. Adunările generale (congrese) au loc în fiecare 3 ani. In congresul dela 25—26 Septembrie 1924 s'au dezbătut chestiunile: 1. restaurarea autonomiei; 2. Unificarea legiuirilor comunale, fiindcă este ştiut că în Germania se găsesc actualmente organizaţii comunale bazate pe 3 principii diferite: In Germania de răsărit sistemul magistraţilor; în provinciile renane sistemul primăriilor; în Germania de sud sistemul consiliilor comunale.

Activitatea „Uniunei" a fost pe deoparte informativă, iar pe de alta — şi aceasta din ce în ce mai mult — reprezentativă, faţă de autorităţile superioare, a intereselor oraşelor, precum şi faţă de Ministerul Finanţelor în materie de impozite; apoi în materie de locuinţe şi în materie de asistenţă.

Uniunea germană din punct de vedere administrativ e condusă de un Director ajutat de 3 consilieri plătiţi şi din 5 specialişti pe lângă un Director al administraţiei biuroului cu 22 funcţionari. Din aceasta se poate dar vedea că activitatea uniunei trebuie să fie destul de accentuată.

D-l *Dr. Haekel* arată pe scurt istoricul *„marei uniuni a oraşelor germane"* născută încă din 1910 şi transformată în 1918. Astăzi ea are 1280 oraşe mici şi mijlocii ca membre, oraşe însă cu populaţie maximum de 40.000 locuitori. Această federală scoate revista *„Kommunale Rundschau"*. Această federaţiune luptă alături de Uniunea oraşelor mai mari pentru lărgirea autonomiei oraşelor şi a avut congresul său la 12—13 Septembrie 1924 la *Harzburg*, în care şi-a stabilit câteva puncte cu privire la reforma legilor comunale.

D-l *Kuth* arată organizaţia şi scopul urmărit de *„adunarea comunelor rurale"* germane, care ţine congrese la fiecare 2 ani, iar D-l *Constantin* arată pe aceia a uniunilor circumscripţiilor (judeţelor ori provinciilor) şi pe aceia a provinciilor Prusiei.

Este de observat în *comunicare asupra activităţei uniunei în materie de gospodărie comunală şi politică comunală* (pag. 81) afirmaţiunea că publicaţiile acestei activităţi s'au făcut şi în Austria, Elveţia, Finlanda, Spania, Norvegia, etc., şi că prin d-l Inginer diplomat *Schreiber*, reprezentantul Uniunei în Caucaz, s'au preparat diverse lucrări pentru oraşele caucaziene. Asemenea că-

www.dacoromanica.ro

lătoriile de studii a membrilor uniunei, în şi pentru, diferite ţări sub influenţa germană (Finlanda, Ungaria, Cekoslovacia, etc).

Capitolul C este o înşirare de nume şi adrese necesare eventual autorităţilor comunale.

Capitolul D conţine o serie de scurte articole asupra diverselor chestiuni ce interesează comuna. Printre acestea, spicuim articolul d-lui *Dr. Berthold* asupra *„importanţei planului Dawes pentru oraşe şi sate"*. D-sa arată că pe când înainte de război un german plătea cam 11 % din venit, dări, actualmente pentru un bărbat revine la 40—45 %, pe când în Franţa s'ar lua numai 1,23 %, (ceeace nu este verosimil). Cele 2, 5 miliarde mărci aur pe care Germania trebuie să le plătească anual ca despăgubiri, ar fi să se realizeze astfel: 660 milioane dela căile ferate, 300 milioane de la industrii; 290 milioane din taxe pe circulaţie şi 1250 milioane din vămi şi monopoluri pe bere, tabac, zahăr şi alcool. Oraşele trebuie să se organizeze spre a face faţă nouei situaţiuni economice.

D-l Ing. *Martin Wagner* scrie un interesant articol asupra *reorganizărei serviciilor de construcţii.* D-sa arată cum în lucrările de construcţii ale Statului cheltuelile generale au scăzut dela 23 % (1912 până la 1913) la 9 % (1922—1923) şi explică în ce constă aceste plusuri de cheltueli generale faţă de cele ale instituţiilor similare private. Stimulentele muncei intelectuale sunt: 1. Viaţa asigurată (sârguinţa pentru câştig, averea şi libertatea economică); 2. Dragostea pentru creaţiune (satisfacţia lucrului, iniţiativa liberă, recunoştinţa pentru lucrul făcut); 3. rangul şi demnitatea situaţiei (recunoaşterea publică şi onorariul lucrului). In munca ideală ordinea acestor condiţii ar fi 2—1—3; în munca la particulari este în ordinea 1—2—3; iar în munca la autorităţi publice în ordinea 1—3—2. Intensitatea acestor condiţiuni scade la Stat unde condiţiile sunt astfel că se împinge funcţionarii puternic la pasivitate. Critica condiţiilor dela Stat este foarte interesant dezvoltată de d-l Wagner.

Trecând la *problema organizaţiei,* d-l Wagner arată că activitatea unui funcţionar se exercită o parte pe un câmp permanent şi în altul pasager. In câmpul pasager lucrările sunt de obicei de natură conjuncturală (care cere racordări cu alte servicii) şi tocmai în aceste lucrări de conjunctură, administraţiile sunt mai puţin organizate. Descentralizarea este condiţia primordială a reducerei pagubelor. Conducătorii, mai ales la Direcţiunile de Construcţiuni, trebuie să fie persoane de concepţie spre a se reuşi în organizare.

D-l *Dr. Ing. Sigloch* în articolul *„Noua înfăţişare a serviciilor şi exploatărilor technice comunale"*. D-sa în calitate de primar al oraşului Strassburg şi-a dat seama de marele rol pe care serviciile technice îl au în gospodăria comunală. După răsboi, mai ales, s'a pus chestiunea reorganizărei serviciilor technice comunale în deosebi exploatările pe baza măririi producţiunei de valori. Trei propuneri s'au dezvoltat mai mult: a) cointeresarea cu capital particular; b) societăţile pur comunale; (adică societate cu caracter particular dar totala participare este a comunei); c) regie pură pe bază comercială.

D l Sigloch înşiră vre-o 10 avantagii a sistemului particular faţă de exploatarea comunală şi arată diversele cazuri când una din cele trei forme sus menţionate urmează a fi adoptată. D-sa termină arătând că toate serviciile technice trebue să formeze un tot cât mai strâns în Administraţia comunală.

O serie de articole urmează, asupra chestiunilor de instrucţie publică hygienă sau asistenţă, ca şi cele de educaţie fizică şi finanţe, scrise de diverşi autori, asupra cărora, din lipsă de spaţiu ne oprim.

Nu trecem însă cu vederea articolul d-lui *Prof. Dr. Ing. Blum* din Hanovra asupra *„chestiunilor de circulaţie în oraş"* mai ales că D-sa arată cât de inferioare sunt în oraşe gările terminus, faţă de gările de trecere şi cum unele oraşe pot decade economiceşte din această cauză (Kassel, Braunschweig, Leipzig). D-l *Blum* arată că circulaţia mărfurilor este mai importantă pentru un oraş ca aceia a călătorilor, de aceia şi gările de mărfuri trebuie să fie cât mai centrale şi mai repartizate pe suprafaţa oraşului.

După câte vedem, în acest capitol sunt o serie de articole atacând o mare varietate de probleme comunale sau în strânsă legătură cu administraţiile comunale, articole scrise de persoane competente în materie şi în curent cu toate mişcările actuale.

www.dacoromanica.ro

Ca dări de seamă din străinătate, găsim un articol asupra instrucţiei publice în şcolile comunale din Viena, altul asupra administraţiei corr pului german din Cehoslovacia în anul 1924, iaun altul se ocupă cu mişcarea oraşelor ungare în anii 1923 şi 1924. In fine găsim articole cu relaţiuni şi asupra oraşelor din Finlanda în 1923, 1924, Suedia, Norvegia, Olanda, şi Estonia.

Intr'un articol privitor la relaţiile cu uniunile comunale din străinătate, se dă şi adresele reprezentanţilor Uniunei oraşelor din România. O bibliografie relativ bogată, asupra publicaţiilor streine pe intervalul Octombrie 1922 — Octombrie 1924 privitoare la interesele comunale, se găseşte la finele capitolului D.

In capitolul E găsim asemenea clasată literatura comunală apărută în 1923 şi 1924 şi diverse tabele informatorie cu adrese etc., ca şi în *capitolul F* unde găsim tabelul cu legile uzuale şi tabela de amortizări, de monede, măsuri, etc.

30 *Ianuarie 1925.*

Inginer-Şef **Cincinat Sfinţescu**

Expoziţia Uniunei Oraşelor din România se va deschide la 12 Septembrie 1925 în pavilioanele Parcului Carol I din Bucureşti.

Rugăm citiţi cu atenţiune circulările şi formularele referitoare din numărul de faţă şi binevoiţi a ne răspunde de urgenţă.

In vederea măsurilor pregătitoare pentru expoziţia Uniunei Oraşelor, Biuroul Central al Uniunei având nevoie de fonduri pentru întâmpinarea cheltuelilor necesare şi excepţional de mari, toţi domnii primari ai oraşelor, sunt cu insistenţă rugaţi să bine voiască a dispune să se expedieze de urgenţă **taxele de membru** în Uniune a oraşului d-lor, atât cele restante cât şi pentru anul în curs 1925.

De asemenea şi plata abonamentelor la Monitorul Oraşelor.

www.dacoromanica.ro

TIPOGRAFIA
„REFORMA SOCIALĂ“
BUCUREȘTI
1925

www.dacoromanica.ro